

226337

Napoli 140773

ISTITUTO UNIVERSITARIO ORIENTALE
DIPARTIMENTO DI STUDI E RICERCHE SU AFRICA E PAESI ARABI
DIPARTIMENTO DI STUDI ASIATICI

ATTI DEL CONVEGNO SUL TEMA:

PRESENZA ARABA E ISLAMICA IN CAMPANIA

(Napoli-Caserta, 22-25 novembre 1989)

a cura di

AGOSTINO CILARDO

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	226337
Tas. No:	

23 Mayıs 2015

NAPOLI 1992

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

LE RELAZIONI TRA L'IMPERO OTTOMANO E NAPOLI

ALDO GALLOTTA

Il titolo intende riferirsi al Regno delle Due Sicilie e a Napoli come capitale di quel regno, quindi al periodo che segue la raggiunta indipendenza del 1734. Sappiamo, infatti, che solo nel XVIII secolo riuscì a costituirsi un regno indipendente con capitale Napoli, dopo un lungo periodo di dominazione spagnola prima (1503-1707) e austriaca poi (1707-1734).

Il nuovo re di Napoli, Carlo di Borbone, dovette subito affrontare numerosi problemi, che necessitavano di pronta e adeguata soluzione. Uno di questi riguardava la sicurezza dell'esteso litorale, infestato da corsari, specialmente barbareschi, che spadroneggiavano in lungo e in largo. Nulla potevano le squadre navali poste a difesa delle coste contro gli abili algerini, che arrivarono a minacciare il cuore stesso dello stato; le prime azioni della nascente marina napoletana non conseguirono i risultati sperati.

La situazione, oltre a colpire il commercio impedendo i traffici, poteva nel tempo compromettere anche la sicurezza politica dello Stato. Sembrò perciò opportuno seguire la strada degli accordi pacifici con la Sublime Porta e quindi con gli Stati Barbareschi, in modo da eliminare i pericoli suddetti, facilitare la politica mediterranea dei Borbone e consentire l'espansione economica e commerciale del regno napoletano.

Considerazioni e pareri espressi da autorevoli e influenti personaggi, quali il Duca di Laurenzano, il Duca di Montemer, il Marchese d'Oyra, il Principe Corsini, a partire dal 1734, portarono nell'ottobre 1739 al conferimento della plenipotenziaria a Giuseppe Finocchietti di Faulon, originario di Livorno e ufficiale dell'esercito borbonico, per la negoziazione dell'accordo.

Le trattative, condotte direttamente, senza la mediazione di altre potenze, portarono alla firma, il 7 aprile 1749, di un trattato di pace, commercio e navigazione, valido venti anni, tra lo Stato Ottomano e il Regno delle Due Sicilie¹. Giuseppe Finocchietti di Faulon fu anche il

¹ Il testo del trattato è nell'Archivio di Stato di Napoli, Ministero Affari Esteri (in appresso ASN, MAE), fascio n. 187, cc. 53-59. Fu stampato a Napoli, a cura di Francesco Ricciardo, nel 1740. Il testo turco del trattato è pubblicato in *Mu'abedat meğmû'ası*, II, Istanbul 1294, pp. 55-65. Circa gli effetti del trattato e la situazione generale del commercio napoletano in quest'epoca ved. per ultimo A. Di Vittorio, *Il Commercio tra Levante ottomano e Napoli nel secolo XVIII*, Napoli 1979.

323-335

sistemini yıkmayı ve Fransa'nın bir kez daha büyük bir güç durumuna gelmesini istiyordu. Milliyetçilik ilkesi doğrultusunda "Avrupa dengesini daha adaletli ve sağlam temeller" üzerinde yeniden kuracak uluslararası bir kongre toplamayı amaçlıyordu.

Kırım Savaşı, III. Napoléon'a Rusya'nın Akdeniz'e yayılmasını önlemek üzere İngiltere ile bir anlaşma gerçekleştirme olanağını verdi. Barış koşullarının belirlendiği Paris Kongresi'nin ardından Napoléon bir bakıma Avrupa'nın hakemi olmuştu. İtalyan devrimci Felice Orsini'nin suikast girişiminin (Ocak 1858) ardından Avusturya'yı İtalya'dan çıkarmak üzere Piemonte-Sardinya ile birlikte savaşa katıldı. Solferino Çarpışması'nı (Haziran 1859) zaferle sonuçlandırdı, ama Alman Konfederasyonu'nun müdahalesinden çekinerek hemen barış imzaladı. Camillo Cavour, zayıf bir federasyon yerine İtalyan birliği talebiyle karşısına çıkınca bunun karşılığında Nice ve Savoie'yi aldı. Öte yandan Çinhi'de ve Batı Afrika'da Fransız gücünün yayılmasını hızlandırdı, Süveyş Kanalı'nın yapımını destekledi.

Son yılları. 1856'dan sonra sağlık durumu kötüleşen imparator, iç politikada hoşnutsuzluk ve muhalefet yükselirken, gruplar halinde birbirlerine karşı entrikalar çeviren yakın çevresine bağımlı bir biçimde yaşamını sürdürmeye başladı. 1863'te otoriter eğilimli Eugène Rouher başbakan oldu. Buna karşılık Napoléon, demokratik bir Bonaparte'çilik yanlısı olan amcası Jérôme Bonaparte'min yardımıyla işçileri kazanmayı denedi. 1861'de Avusturya arşidükü Maximilian'ı Meksika imparatoru olarak önerdiği Latin Amerika serüvenine girişti. Kurulacak And Krallığı'yla ABD'nin Latin Amerika üzerinde artan etkisini dizginlemeyi umuyordu. Ama ABD, İç Savaş biter bitmez Fransa'yı çekilmeye zorladı. 1863'te Avrupa'da büyük devletler, III. Napoléon'un Avrupa'nın yeniden düzenlenmesine ilişkin bir konferans düzenleme önerisini reddettiler.

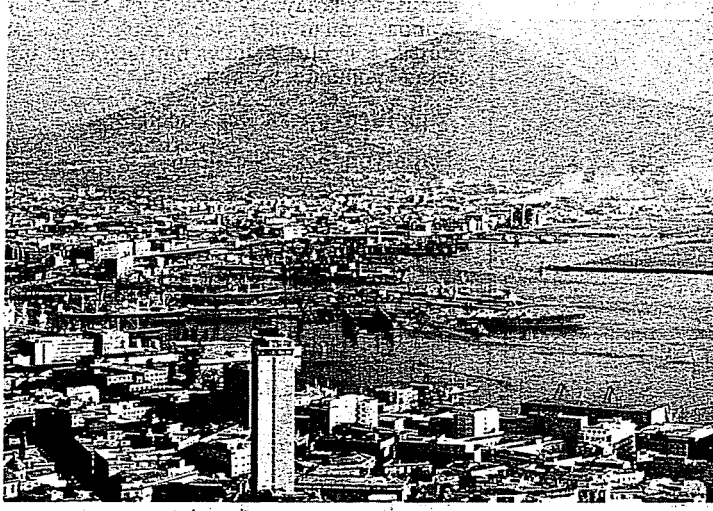
2 Temmuz 1870'te Prusya kralının akrabası olan bir Hohenzollern prensinin İspanya tahtına aday olduğu duyuldu. Paris bunu, Prusya'nın Fransa nüfuz alanına bir müdahalesi ve ülke güvenliğine yönelik bir tehdit olarak değerlendirdi. III. Napoléon çok sevdiği gizli diploması yollarını kullanarak, Hohenzollern prensinin adaylıktan vazgeçmesinde önemli rol oynadı. Ama savaş yanlılarının etkisinde kalarak, Hohenzollern prensinin adaylığının bir daha asla gündeme gelmemesi talep ederek Prusya'yı küçük düşürmeye çalıştı. Sonunda 19 Temmuz'da savaş patlak verdi. Hasta imparator Sedan Çarpışması sırasında birliklerinin arasında can verme arzusunun erişemeden 2 Eylül'de teslim oldu. İmparatorluktan indirildi ve 4 Eylül'de Fransa'da Üçüncü Cumhuriyet ilan edildi. Almanlar tarafından serbest bırakılan Napoléon İngiltere'ye gitti. Orada teknolojik ve toplumsal sorunları inceledi, çeşitli yayınlara siyasal çizgisini savundu, hatta yeniden tahta çıkmak için Fransa'ya dönmeyi bile düşündü. Geçirdiği bir ameliyattan sonra öldü.

Napoléon III üslubu bak. İkinci İmparatorluk üslubu

Napoléon Savaşları, Napoléon Bonaparte'nin 18 Brumaire Darbesi'yle (9 Kasım 1799) Fransa birinci konsülü olmasının ardından, Fransa ile İngiltere, Rusya ve Avusturya arasında yapılan ve Fransız Devrim Savaşları'nın devamı niteliğinde olan bir dizi savaş (1801-15). **Ayrıca bak.** Fransız Devrim ve Napoléon Savaşları.

Napoli, eskiden NEAPOLIS (Yeni Kent), İtalya'nın güney kesiminde, Campania bölgesindeki Napoli ilinin merkezi kent. Tiren Denizi kıyısında, Roma'nın 190 km güneydoğusundadır. Tarihsel Mezzogiorno bölgesinin başlıca limanı, kültürel ve mali merkezidir. Bir ara İki Sicilya Krallığı'nın başkenti olmuştur. Yüzölçümü 117 km²'dir.

Napoli, dünyanın en ünlü körfezlerinden birini çevreler. Bu körfezin girişinde Capri ve Ischia adaları yer alır. Kent, Vezüv

Napoli'den bir görünüm,
Gaetano Barons—Bavaria-Verlag

Yanardağı ile Campi Flegrei arasındaki tepeler üzerinde kuruludur.

Kentin geleneksel sanayi dalları porselen, tekstil ve çelik üretimidir. Bunlara sonradan elektronik sanayisi ve petrol rafinasyonu gibi yeni sanayi dalları eklenmiştir.

Körfezin kıyısındaki düzlükler ve Vomero Tepelerinden aşağı inen yamacın doğuşu Napoli'nin en eski kesimini oluşturur. Vomero Tepelerinin üzerindeki Sant'Elmo Kalesi (1537-46 arasında onarılmıştır) hem doğudaki eski kente, hem de batıdaki yeni kente egemen bir konumdadır.

Dar sokaklarıyla dikkat çeken eski kentte saraylar, kaleler, kiliseler ve *grotto*'lar(*) vardır. Napoli Katedrali (1294-1323), bir depremden ağır hasar görmüş ve sonradan büyük ölçüde yeniden inşa edilmiştir. Öteki tarihsel yapılar arasında Capodimonte Sarayı, Angevin Kalesi (Maschio Angioino) olarak da bilinen ve 1279-82 arasında inşa edilen Yeni Şato (Castel Nuovo), içinde dükkân ve büroların bulunduğu I. Umberto Galerisi ve Aquino'lu Aziz Tommaso'nun çalışmalarını sürdürdüğü ve dersler verdiği Dominiken manastırı sayılabilir.

Kentteki başlıca yükseköğretim kurumları Napoli Üniversitesi (1224), İtalyan Tarih Araştırmaları Enstitüsü ve Avrupa'nın en eski konservatuarı olan Müzik Konservatuarı'dır (1537). Napolili ünlü tenor Enrico Caruso, ilk kez 1894'te kentteki Bellini Tiyatrosu'nda (1877) sahneye çıkmıştır. Rönesans üslubundaki Katedral Sarayı'nda Filangieri Belediye Müzesi yer alır. Ulusal Arkeoloji Müzesi'nde (1586) Farnese mermer koleksiyonu ile antik Pompei ve Herculaneum kentlerinden çıkarılan fresk, mozaik ve bronz yapıtlar sergilenir. Ulusal Kütüphane'de papirüsler ve eski el yazmaları bulunur. Kentin II. Dünya Savaşı'ndan sonra yeniden inşa edilen limanı bir yolcu limanı olarak eski önemini yitirmiştir. Uluslararası Capodicino Havaalanı kente 9 km uzaklıktadır. Nüfus (1987 tah.) 1.204.211.

Napoli Körfezi, İtalyanca GOLFO DI NAPOLI. Latince SINUS CUMANUS. Güney İtalya'da Napoli kentinin güneybatısında, Akdeniz'in bir kolu olan Tiren Denizinde körfez. Yarım daire biçimindeki körfezin genişliği 16 km'dir. Miseno Burnundan Campanella Burnuna kadar 32 km boyunca güneydoğuya doğru uzanır. Çevresinde, aralarında

Vezüv Yanardağının da bulunduğu, çoğu volkanik kökenli, bir dizi sarp dağ yer alır. Körfezdeki en büyük liman Napoli'dir. Öteki önemli kıyı kentleri Pozzuoli, Torre Annunziata, Castellammare di Stabia ve Sorrento'dur. Kıyı boyunca eski Pompei ve Herculaneum kentlerinin kalıntıları uzanır. Körfezin girişinde, Ischia, Procida ve Capri adaları yer alır.

Napoli Krallığı, ortaçağdan başlayarak 1860'a değin İtalya Yarımadasının güney bölümünü içine alan ve genellikle Sicilya'yı da kapsayan devlet.

Normanlar 12. yüzyıl başlarında İtalya'nın güneyi ile Sicilya'da daha önce Bizanslıların, Lombardların ve Müslümanların elinde bulunan topraklarda bir devlet kurmuşlardı. 1130'da II. Ruggiero, bütün Norman topraklarını birleştirerek Sicilya ve Apulia kralı unvanını aldı. Norman devletlerine karşı ilk tehditler güney üzerinde egemenlik iddia eden papalardan ve Kutsal Roma-Germen imparatorlarından geldi. Krallık 12. yüzyıl sonlarında Hohenstaufen imparatorlarının eline geçti (İmparator II. Frederick 1198-1250 arasında Sicilya kralı oldu). Bu dönemde krallık siyasal bakımdan Avrupa'nın en merkezileşmiş devletlerinden biriydi. Ayrıca önemli bir ticaret merkezi ve tahıl üreticisi, kültürel bakımdan da Yunan ve Arap biliminin Batı Avrupa'ya yayılma noktasıydı.

Hohenstaufen hanedanının meşru kolunun sona ermesinden sonra, Fransız kralı IX. Louis'nin kardeşi Anjou'lu Carlo, güneyin kendisine düşman bir kralın eline geçmesinden çekinen papanın çağrısına uyarak, I. Carlo adıyla krallığın denetimini ele geçirdi (1266), başkenti Palermo'dan Napoli'ye taşıdı. I. Carlo, kuzeydeki papa yanlısı Guelfo partisinin önderi sıfatıyla politikasını bu bölgeye yöneltmişti. Ama Carlo'nun sert yönetimine ve ağır vergi politikasına karşı patlak veren Vesperum Ayaklanması (1282) sonucunda Sicilya İtalya'dan ayrıldı ve adanın yönetimi İspanyol Aragon hanedanının eline geçti. Bu olayın hem Napoli,